

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

www.parohiaserbanvoda.ro

**DUMINICA DUPĂ
BOTEZUL DOMNULUI**
(Începutul propovăduirii
Domnului)

SF. MC. TATIANA DIACONIȚA
ȘI EUTASIA

Una dintre cântările emblematice din slujba sfințirii apei (Agheasma Mică) spune: „Acum a sosit vremea, care sfințește pe toți, și ne așteaptă Dreptul Judecător; ci te întoarce, suflete, către pocăință, ca desfrânată care cu lacrimi striga: Doamne, miluiește-mă.”

Acest text ne arată că lucrarea lui Dumnezeu, în acest caz sfințirea apei, se manifestă în același timp cu judecata, față de care este necesară pocăința noastră.

Duminica de astăzi, aflată în strânsă legătură și poziționată imediat după Praznicul Botezului Domnului, ne transmite un îndemn către pocăință. Pocăința este o lucrare duhovnicească strâns legată de sfințirea apelor pe care am săvârșit-o la Bobotează. Prezența lui Dumnezeu în lume, manifestată printr-o minune cum este sfințirea apei, este în același timp o prezență care luminează toate cele din jur, care scoate în evidență toate lucrurile ascunse și care arată, deslușit, păcatul. În acest sens, aceeași lucrare de sfințire a apei devine și o lucrare de judecată a lumii, pentru că dezvăluie lucrurile ascunse. Faptul că Sfântul Ioan Botezătorul Îl recunoaște și Îl arată tuturor pe Iisus ca Mesia cel așteptat, „care ridică păcatul lumii”, duce imediat la împotriviri, pentru că în momentul în care se arată lumina, toate lucrurile din întuneric se simt devalate și reacționează împotriva ei, se luptă cu lumina.

Un alt aspect duhovnicesc foarte important al Botezului Domnului și al duminicii de astăzi este legat de modul în care folosim apa sfințită. O rugăciune a Sfântului Simeon Noul Teolog, care se citește înainte de a primi Sfânta Împărtășanie, spune că Trupul lui Hristos este „foc care arde pe cei nevrednici”. Mai

SFÎNȚIREA APELOR ȘI POCAINȚA NOASTRĂ

mult decât lucrurile pe care le folosim zi de zi și cărora nu le dăm, din păcate, importanța cuvenită, lucrurile duhovnicești – cum sunt Sfânta Împărtășanie sau Agheasma – sunt săbii cu două tăișuri, adică pot vindeca sau pot omorî sufletește. De aceea, nu trebuie să uităm că acțiunea sfințitoare a Bisericii nu este una magică. Iar apa sfințită pe care o bem este pentru sfințirea și curățirea noastră, dar în același timp aruncă o rază de lumină asupra vieții și activității noastre, dezvăluind păcatele și umbrele pe care încercăm, de obicei, să le ascundem.

Îndemnul Mântuitorului Hristos, preluat la începutul misiunii Sale învățătoresci din predica Sfântului Ioan Botezătorul, este „Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor!” Acest îndemn este piatra de temelie a oricărei construcții duhovnicești. Nu putem fi creștini, nu putem primi Trupul și Sângele Domnului și nu putem să ne sfințim când bem Agheasmă Mare dacă nu suntem deja oameni care-L caută pe Dumnezeu. Nu doar în conținut, dar chiar și numai în formă, îndemnul la

pocăință rămâne piatra de temelie a oricărei credințe. Doar cel care se află deja pe calea pocăinței va primi ajutor și har de la Dumnezeu prin apa sfințită cu care este stropit și pe care o dă. Dacă, din contră, ne apropiem de cele sfinte fără smerenie și fără pocăință, fără a da importanța cuvenită evenimentului și fără a căuta să ne schimbăm și să ne sfințim întreaga noastră viață, atunci cele sfinte ne vor dezvălui că nu suntem vrednici și vor arăta problemele noastre duhovnicești, acționând ca o judecată dreaptă în viața noastră.

Harul Bobotezei, pe care îl primim prin Agheasma Mare pe care o bem până la odovanie, poate să lumineze pe mai departe viața noastră, dacă noi ne apropiem cu pocăință de lucrurile lui Dumnezeu. Sporirea noastră duhovnicească se face și prin harul dumnezeiesc, dar și prin propria noastră voință. Împreună lucrarea omului cu Dumnezeu cel viu definesc parcursul firesc al creștinului, spre desăvârșirea noastră. ✦

Preot Vlad-Alexandru Mîndru

15 ianuarie, ziua de naștere a lui Mihai Eminescu, a devenit din anul 2010 și Ziua Culturii Naționale. Această zi este dedicată cinstirii tuturor celor care au contribuit la citorirea spiritualității și culturii noastre.

Doar 39 de ani a trăit Mihai Eminescu (15 ianuarie 1850 – 15 iunie 1889), dar a ars ca o flacără, și a dat mai ales o poezie și o publicistică de neegalat. Deosebit de inteligent, cu o memorie perfectă, a asimilat mii de cărți, din diverse domenii, în special din filosofie. Personalitate extrem de complexă, inegală, așa cum mărturisea și I.L. Caragiale despre el, a fost, este și va fi apreciat, adulat, dar și contestat. Evident, oamenii mari nu sunt întotdeauna înțeleși de ceilalți, căci de cele mai multe ori aceștia nu pot vedea adevărata valoare, pentru că văd lucrurile mici din jurul acestor oameni și nu pot privi întreg tabloul în care aceștia trăiesc, creează și mișcă lumea.

Căutător al lui Dumnezeu

Despre Eminescu s-a afirmat că nu ar fi un poet creștin, din contră, că ar fi un agnostic. Și aceasta pentru că a fost un căutător, Eminescu cercetând și admirând chiar în anumite momente ale vieții sale vechile religii orientale. Nu putem însă scoate din context câteva din versurile sale, căci poetul a fost profund mistic și credincios creștinismului. De mic a trăit într-un mediu atașat valorilor Ortodoxiei. Multe din rudele sale s-au călugărit, iar Mihai Eminescu mergea adesea pe la mănăstiri. Poeziile și publicistica sa au demonstrat că Biserica și credința au fost pentru el valori fără de care personalitatea umană și ființa națională nu pot exista sau evolua.

Un fragment din publicistica lui Mihai Eminescu ne arată rolul activ și special pe care Biserica Ortodoxă l-a avut în istoria poporului român: „Biserica ortodoxă a Răsăritului a luat la români o formă deosebită de aceea a altor Biserici; ea nu e numai o comunitate religioasă, ci totodată națională. (...) la români ea a fost din capul locului o comunitate religioasă care îmblânzea prin iubire inegalitățile sociale și care făcea pentru oameni o datorie din ceea ce în lumea modernă e un drept. Liniamentele organizării democratice a Bisericii române se arată «ab antiquo» încă. Stând cu alte Biserici în legături formale, nu de subordinație, ea a înlocuit la români, în timpii cei răi, organizația politică și economică. Astfel întâmpinăm în orașele mari biserici cari aparțineau fiecare la câte o breaslă, iar în Ardeal vedem că ea a devenit totul pentru români: ea organizează și întreține învățământul primar, cel secundar clasic, ba chiar și cel

real al poporului. Preotul de acolo n-a învățat numai canoanele, ci și disciplinele economiei de câmp; el e învățător și sfătuitor în interesele morale și materiale, ba chiar în cele juridice, ale poporenilor săi.”

Rolul Bisericii în istoria poporului român

La 14 august 1882, în ziarul Timpul, Mihai Eminescu atrăgea atenția că Biserica a fost arma românului în crearea limbii naționale, a culturii române și menținerea unității de neam. Spunea în articolul său: „Desprețuind Biserica noastră națională și înjosind-o, ateii și francmasonii cum sunt toți, ei ne-au lipsit de arma cea mai puternică în lupta națională; disprețuind limba prin împeștriri și prin frazeologie străină, au lovit un al doilea element de unitate; disprețuind datinele drepte și vechi și introducând la noi moravurile statelor în decadență, ei au modificat toată viața noastră publică și privată în așa grad încât românul ajunge a se simți străin în țara sa proprie.

Odinioară o Biserică plină de oameni, toți având frica lui Dumnezeu, toți sperând de la El mântuire și îndreptându-și viețile după învățăturile Lui. Spiritul speculei, al vânătării după avere fără muncă și după plăceri materiale a omorât sufletele. (...) Biserica lui Mateiu Basarab și a lui Varlaam, maica spirituală a neamului românesc, care a născut unitatea limbei și unitatea etnică a poporului, ea care domnește puternică dincolo de granițele noastre și e azilul de mântuire națională în țări unde românul nu are stat, ce va deveni ea în mâna tagmei patriotice? Peste tot credințele vechi mor, un materialism brutal le ia locul, cultura secolului, mână-n mână cu sărăcia claselor lucrătoare, amenință toată clădirea măreață a civilizației creștine.”

Mărturisiri de credință

Părintele Arhidiacon Ioan Caraza ne împărtășea în articolul său din ianuarie 2018 intitulat „Mărturisiri ale credinței mântuitoare în viața poetului Mihai Eminescu” câteva gânduri despre filonul adânc liturgic al operei eminesciene. „Cine ar fi știut să guste mai profund cele zidite de Dumnezeu, ca „cerul senin pe întinsele ape” sau «codrul» pe care îl dorea aproape pentru somnul său cel lin? Căci, poetul simțea că toate acestea nu sunt din întâmplare, nici din neant, ci sunt darurile iubirii veșnice a lui Dumnezeu.

Aceste daruri sunt semnul iubirii Sale veșnice, ca Cel plin de Lumină și de viață «precum în cer așa și pe pământ». De aceea, îngerii din cer îi numesc pe oameni «frați ai lor» în Hristos (Apoc. 12, 10).”

Dor de Eminescu

Să ne aplecăm deci, fie cu puritatea tinereții, fie cu experiența maturității, asupra poeziilor și publicisticii marelui Mihai Eminescu. Să nu uităm că noi suntem cei care putem să le lăsăm copiilor noștri o scumpă moștenire: dragostea de cultură și valorile noastre naționale. Atâta timp cât vom mai recita poeziile lui Eminescu și cât vom vibra la adâncimile ei de emoție și rațiune, vom păstra nealterată și vom duce mai departe cultura și spiritualitatea poporului român. ✿

Răsași asupra mea

*Răsași asupra mea, lumină lină,
Ca-n visul meu ceresc d-odinioară;
O, maică sfântă, pururea fecioară,
În noaptea gândurilor mele vină.*

*Speranța mea tu n-o lăsa să moară
Deși al meu e un noian de vină;
Privirea ta de milă caldă, plină,
Îndurătoare-asupra mea coboară.*

*Străin de toți, pierdut în suferința
Adâncă a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic și n-am tărie.*

*Dă-mi tinereța mea, redă-mi credința
Și reapari din cerul tău de stele;
Ca să te-ador de-acum pe veci, Marie!*

Începătorul vieții monahale în pustia Egiptului

CUVIOSUL ANTONIE CEL MARE

Sfântul Cuvios Antonie cel Mare, unul dintre cei mai mari asceți ai creștinismului, rămas în istorie drept începătorul vieții monahale, este prăznuit în Biserica Ortodoxă la 17 ianuarie. De la el începe monahismul de obște în pustia Egiptului.

Născut în satul Coma din Egiptul de Mijloc, în jurul anului 251, dintr-o familie de creștini bogați, la vârsta de 18 ani își pierde părinții. Momentul care i-a deschis calea spre monahism este cel în care aude la biserică cuvântul Mântuitorului din Evanghelie (Matei 19, 21), „de voiești să fii desăvârșit, mergi, vinde avuțiile tale și, venind, urmează Mie”. Sf. Antonie își împarte averea sa săracilor, iar pe sora sa o încredințează unei comunități de fecioare, retrăgându-se în pustie. La început stă într-o colibă nu foarte departe de localitatea de obârșie, sub ascultarea unui alt ascet din zonă, mai bătrân și mai experimentat. Se luptă să se lepede de toate patimile și slăbiciunile firii omenesti, să se depărteze de grija și pofta lumescă, pentru a merge pe drumul desăvârșirii. Până la vârsta de 35 de ani își petrece viața ascetică în acea colibă de la marginea satului natal, iar apoi va trăi într-un mormânt părăsit. Alți 20 de ani îi va trăi într-o cetate părăsită, situată pe malul drept al Nilului, la locul numit Ispir.

Pe la anul 312 pornește într-o călătorie de trei zile și trei nopți spre Muntele Kolzim, care se află în inima deșertului, în partea de est a Egiptului. Aici va întemeia mănăstirea care-i poartă numele până astăzi.

Până în anul 356, anul plecării Sf. Antonie din această lume, nu părăsește acest loc decât în două rânduri: o dată pentru a-și vizita ucenicii și a doua oară face o călătorie la Alexandria, pentru a-l susține pe Sf. Atanasie cel Mare în lupta sa cu erezia ariană.

Viața sa de asceză și rugăciune de la Muntele Kolzim este tulburată doar de oamenii care vin în număr foarte mare pentru a-l ruga să-i vindece. Sf. Antonie le spune că Mântuitorul Iisus Hristos face minuni, Lui să se roage și să-I mulțumească, căci prin credință și rugăciune vor fi izbăviți de Domnul. Sf. Antonie cel Mare a fost un mare învățător al călugărilor, Patericul păstrându-ne până azi cuvintele sale pline de înțelepciune și adevăr. Era și un mare văzător cu duhul, căci în timp ce se ruga, a văzut sfârșitul plin de lumină al

vieții prietenului său Amun, care trăia la o distanță de 13 zile de mers față de Muntele Kolzim.

Sf. Atanasie cel Mare, cel care i-a scris viața imediat după adormirea sa, spune că Sf. Antonie a trăit până la vârsta de 105 ani și că și-a cunoscut mai dinainte sfârșitul, poruncind ucenicilor săi apropiați să nu dezvăluie nimănui locul în care a fost îngropat. Aceștia au păstrat taina tot restul vieții.

Sf. Antonie a fost omul sfințeniei, al credinței și al urmării necondiționate a cuvintelor Mântuitorului. De aceea, pentru noi este astăzi un model și o culme a vieții duhovnicești într-o societate în care reperele morale sunt tot mai puține. Sf. Antonie cel Mare s-a confruntat și el cu o societate ostilă creștinismului. Tocmai pentru acest motiv este pentru noi un model al păstrării credinței și al afirmării ei, indiferent de timpul în care trăim. Până astăzi el ne arată că sfințenia nu este apanajul unei generații, al unui timp din istorie, ci este răspunsul permanent al creștinului autentic, plin de iubire, credință și fapte bune la iubirea lui

Dumnezeu, Creatorul cerului și al pământului. Și nimic nu justifică lipsa de credință prin contextul istoric și social, secularizant și globalizant în care trăim. ✦

Cuvinte din Pateric

❖ A mai spus: Dumnezeu nu îngăduie ca neamul de acum să fie încercat ca cele dinainte, căci știe că sunt slabi și nu rabdă.

❖ Trei părinți aveau obiceiul, în tot anul, de mergeau la fericitul Antonie. Și cei doi îl întrebau pentru gândurile sale și pentru mântuirea sufletului, iar al treilea totdeauna tăcea, neîntrebându-l nimic. Iar după multă vreme i-a zis avva Antonie lui: iată, atâta vreme ai de când vii aici și nimic nu mă întrebi! Și răspunzând fratele, i-a zis: destul îmi este numai să te văd, părinte.

❖ Un frate a zis lui avva Antonie: Roagă-te pentru mine! Zis-a lui bătrânul: nici eu nu te miluiesc, nici Dumnezeu, dacă tu însuși nu te vei sili și nu te vei ruga lui Dumnezeu.

❖ Zis-a avva Antonie: am văzut toate cursele vrăjmașului întinse pe pământ

și suspinând am zis: oare cine poate să le treacă pe acestea? Și am auzit glas zicându-mi: smerenia.

❖ Zis-a avva Antonie: eu nu mă mai tem de Dumnezeu, ci îl iubesc pe El. Că dragostea scoate afară frica.

❖ A zis iarăși: va veni vremea ca oamenii să înnebunească și când vor vedea pe cineva că nu înnebunește, se vor scula asupra lui, zicându-i că el este nebun, pentru că nu este asemenea lor.

❖ Tot avva Antonie, cu mintea ațintită la genunea judecăților lui Dumnezeu, a întrebat: Doamne, cum de mor unii tineri, și alții la adânci bătrâneți? De ce sunt săraci unii, iar alții se îmbogățesc? De ce nedreptii se îmbogățesc, iar dreptii sunt săraci? Și iată că o voce i-a zis: Antonie, ai grijă de tine. Căci acestea sunt judecățile lui Dumnezeu, și ție nu ți se cade să le știi. ✦

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 12-19 IANUARIE 2025

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 12.01	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminică după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului) Utrenia, Sf. Liturghie
Miercuri 15.01	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 17.01	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Acatist
Sâmbătă 18.01	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți
Duminică 19.01	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminică a 29-a după Rusalii (Vindecarea celor 10 leproși) Utrenia, Sf. Liturghie

SFÂNTA NINA

Cea întocmai cu Apostolii și luminătoarea Georgiei

Sfânta Nina s-a născut la sfârșitul secolului al III-lea în Capadocia, unde locuiau mulți georgieni. Era rudă apropiată a Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, potrivit unui vechi manuscris fiind chiar verișoara acestuia.

De aceea, evlavia ei pentru sfântul era mare.

Sfânta Nina s-a născut și a crescut într-o familie fericită de creștini. Tatăl ei, Zabulon, era conducător al gărzii imperiale sub comanda împăratului Maximian (284-305). Mama sa, Suzana, era sora episcopului Ierusalimului, Iuvenalie. Când Sfânta Nina a împlinit 12 ani, Zabulon a hotărât să se facă pustnic. După ce a discutat cu soția sa și a cerut binecuvântarea episcopului Iuvenalie, a plecat în pustie. Suzana a hotărât să își ajute fratele în grija pentru săraci și bolnavi. Nina a fost lăsată sub ascultarea stareței Niofora, care conducea o mănăstire aflată în apropierea Sfântului Mormânt.

Niofora îi vorbea tot timpul Ninei despre viața duhovnicească și o ajuta să sporească pe calea virtuții, iar Nina se întreba adesea ce s-a întâmplat cu cămașa Mântuitorului Hristos. Stareța i-a spus la un moment dat că aceasta se găsește în cetatea Mtskheta din ținutul Iviriei (Georgiei). Astfel, Nina a început să se roage să fie învrednicită să se închine acestui veșmânt sfânt. Într-o noapte a visat că Preasfânta Născătoare de Dumnezeu o binecuvântează și îi dă o cruce făcută din viță-de-vie împletită. Când s-a trezit, a văzut crucea în propriile mâini. Bucuria a copleșit-o, iar lacrimile au început să îi curgă pe obraji. Imediat a mers la episcopul Iuvenalie, cerându-i binecuvântare să plece în Iveria. Acesta, după ce a ascultat descrierea visului și a văzut crucea, i-a dat binecuvântarea și s-a rugat îndelung ca Nina să reușească în drumul pe care Dumnezeu i-l pregătise.

Sfânta Nina a plecat din cetatea Ierusalimului spre Armenia împreună cu alte 30 de fecioare. Printre ele Ripsimia, căutată de către împăratul Dioclețian pentru a se însura cu ea. Pe drum toate sunt capturate și pentru că refuză să renunțe la credința creștină, sunt toate chinuite și decapitate. Nina a fost singura care a scăpat pentru că a reușit să se ascundă. Pomenirea lor se săvârșește în fiecare an la 30 septembrie.

Sfânta Nina ajunge abia în anul 315 în cetatea Mtskheta, după un drum extenuant și multe primejdii. Era o perioadă în care acele zone erau permanent invadate de către persi. Se temea că nu va ajunge acolo unde Dumnezeu a trimis-o. A visat, la un moment dat, un tânăr care îi dădea

un sul. Când s-a trezit, a descoperit sulul lângă ea. Acesta conținea versete scripturistice legate de suferință și nădejde. Dumnezeu o îndemna să nu renunțe. În cele din urmă a ajuns în cetatea Urpnisi. Aici a început să învețe limba gruzină. După o lună a observat că toată lumea mergea spre capitala Mtskheta. Era o mare sărbătoare a idolilor. Sfânta Nina s-a furișat în apropierea statuii zeului Armazi și s-a rugat lui Dumnezeu să fie distrus acest chip al minciunii. S-a pornit o furtună mare, iar templul și statuia au fost dărâmate de grindină.

Prima familie convertită a fost cea la care Sfânta Nina locuia: a vindecat-o pe Anastasia, care era stearpă. A continuat să facă minuni și a început să propovăduiască Evanghelia în popor. A vindecat-o și pe soția împăratului, care era demonizată.

Dar împăratul Mirian ura creștinismul. Într-o zi, fiind la vânătoare, la un moment dat a început o furtună puternică, iar un fulger i-a luat vederea și tunetele i-au alungat pe toți cei care îl însoțeau. Rămas singur, speriat, se roagă zeilor săi, fără folos însă. Amintindu-și de Nina, a început să se roage lui Hristos. Vederea i-a revenit, iar furtuna s-a potolit! Smerit, îi cere iertare sfintei și s-a botezat. Apoi, a trimis emisari împăratului Constantin cel Mare pentru a-i cere un episcop și câțiva preoți, pentru creștinarea poporului său. Sfântul Împărat Constantin l-a trimis pe arhiepiscopul Antiohiei, Eustatie. Astfel a început creștinarea Iviriei.

Printre persoanele convertite la creștinism s-a aflat și întâistătătorul sinagogii din cetate, Abiatar. Acesta cunoștea tradiția legată de soarta cămășii Mântuitorului Hristos. El i-a spus Sfintei Nina că această cămașă a fost îngropată odată cu sora celui care a obținut-o. În momentul în care fratele ei i-a arătat cămașa Mântuitorului, ea a strâns-o în brațe, a suspinat îndelung și a murit. Nimeni nu a putut să îi desprindă veșmântul din mâini. Abiatar i-a mai spus Ninei că mormântul fetei s-ar afla în apropiere de un cedru falnic din centrul grădinii împărătești. Sfânta Nina a plecat să se roage acolo. În timpul nopții a avut o vedenie. A văzut un stol

de păsări negre venind și spălându-se într-un râu din apropiere. Apoi, după ce s-au curățat și s-au făcut albe ca neaua, au venit și s-au așezat în ramurile cedrului și au cântat imne liturgice. Sfânta a înțeles că aici vrea Dumnezeu să fie zidită prima biserică. Păsările simbolizau sufletele celor botezați, care își uneau glasurile în cântări de laudă. Cedrul a fost tăiat, iar cele șase ramuri pe care le avea au fost transformate în piloni de susținere a noii biserici. Tulpina a fost așezată în centru de către un înger și nimeni nu a putut să o miște din locul în care era inițial. Din tulpina cedrului izvorăște și acum un mir deosebit, care vindecă multe boli. Biserica a fost închinată Sfinților Apostoli, fiind numită Svetițhoveli (Stâlpul făcător de viață). În prezent, a fost restaurată.

Pe 14 ianuarie 338, Sfânta Nina a trecut la Domnul. Rugămintea finală a fost ca trupul să nu îi fie mutat din ultima provincie în care propovăduise. Comunitatea săracă din Kaheti a dobândit astfel un dar neprețuit. Oamenii au încercat să îi ia moaștele cu forța și să le mute în Mtskheta, dar nu i-au putut urni trupul. Resemnându-se, împăratul și nobilii au zidit o biserică în localitate și au continuat lucrarea de încreștinare a populației. Munca sfintei nu fusese în zadar. ✦